

УДК 636.4.082

Дідківський А.М., кандидат с.-г. наук, доцент
Кобернюк В.В., кандидат с.-г. наук, доцент
Кучер Д.М., кандидат с.-г. наук, старший викладач
Житомирський національний агроекологічний університет

ГОСПОДАРСЬКО-КОРИСНІ ОЗНАКИ КОРІВ БІЛОГОЛОВОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ПОРОДИ РІЗНИХ ВИРОБНИЧИХ ТИПІВ

У роботі наведено оцінку сучасного стану локальної породи молочного напрямку продуктивності – білоголової української, яка на даному етапі свого розвитку утримується лише в одному племінному господарстві. Широкого використання в умовах господарств різної форми власності вона не має. При цьому відрізняється досить високими продуктивними показниками.

Проведено порівняльний аналіз господарсько-корисних ознак корів білоголової української породи різних виробничих типів. Встановлено, що найкращі ознаки будови тіла та показники молочної продуктивності мають тварини, які відносяться до молочного виробничого типу. На основі аналізу господарсько-корисних ознак корів білоголової української породи визначено шляхи подальшого покращення продуктивних якостей.

Ключові слова: порода, білоголова, продуктивність, типи, індекси, проміри, відтворна здатність

Табл. 5. Літ. 9.

Постановка проблеми. В умовах ринкової економіки в Україні особливої актуальності набувають питання одержання відносно дешевої, якісної і конкурентоздатної продукції тваринництва.

У селекційній роботі особлива увага надається підвищенню інтенсивності відбору, достовірності оцінки генотипу та максимальному використанню бугаїв-поліпшувачів, за рахунок яких досягається 90-95% генетичного прогресу породи [4].

Закономірною рисою сучасного суспільства слід вважати швидку зміну попиту на той чи інший вид продукції, включаючи сільськогосподарську, що приводить до створення нових порід з бажаними ознаками продуктивності та витіснення з ринку застарілого, менш продуктивного матеріалу [2, 7].

Розведення місцевих локальних порід великої рогатої худоби, виробництво та переробка їх продукції є проблематичними, тому що супроводжується збитковістю галузі. Саме тому пошук методів підвищення продуктивності тварин в стадах локальних порід, які б зробили їх конкурентоспроможними, є актуальною проблемою галузі.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Білоголова українська – аборигенна порода України, створена наприкінці 18 століття шляхом відтворного схрещування місцевої худоби, головним чином, з гронінгенським відріддям голландської худоби.

Білоголова українська порода – молочна, добре пристосована до місцевих

умов Полісся. За продуктивністю і пристосованістю до машинного доїння, вона поступається іншим породам, насамперед чорно-рябій. Тому масив породи різко зменшився.

Білоголова українська порода має невисоку живу масу (450-500 кг повновікові корови), незадовільні м'ясні якості (забійний вихід – 48-53%) й недостатню придатність до промислової технології, відзначається довголіттям, високою плодючістю й доброю пристосованістю до умов Полісся України [8, 9].

Масть білоголової української породи червона або чорна, але завжди із білою головою, часто з "окулярами" навколо очей. У багатьох тварин вим'я, живіт, нижні частини ніг і китиця хвоста також білі. Тварини стійкі до захворювання на лейкоз, туберкульоз, бруцельоз [6].

Білоголова українська порода належить до локальних зникаючих порід України. Племінних тварин цієї породи розводять лише в ДПЗ "Антоніни" Хмельницької області. Середній надій по стаду становить 3960 кг молока з вмістом жиру у молоці 3,59%. Тварини характеризуються гармонійною пропорційно розвиненою будовою тіла, міцною щільною конституцією. Жива маса дорослих корів становить у середньому 550 кг, бугаїв – 700-800 кг. Проміри повновікових тварин становлять: висота в холці – 128,2, глибина грудей – 67,5, ширина грудей – 46,5, ширина в маклоках – 50,8, довжина тулуба – 156,7, обхват грудей – 181,8, обхват п'ястка – 18,5 см. Індекси будови тіла: високоногості – 47,3, розтягнутості – 122,2, збитості – 117,9, костистості – 14,4% [8, 9]. У господарстві є 5 корів-рекордисток, які перевищують надій 6000 кг молока [1].

У свій час структура породи була представлена 10-тю генеалогічними лініями (Лимона КК-1, Жаргуна КК-5 та ін.) та 30-тю родинами. Генофондним стадом є племзавод "Антоніни" Хмельницької області. Порода відноситься до категорії зникаючих і потребує запровадження негайних заходів щодо збереження її цінного генофонду. У кріобанку генофонду порід Інституту ІРГТ УААН розведення і генетики тварин міститься 26,6 тис. спермодоз від бугаїв-плідників цієї породи.

Мета та методика досліджень. Мета досліджень – проаналізувати господарсько-корисні ознаки корів білоголової української породи різних виробничих типів.

Матеріалом досліджень слугувала інформація про племінне і продуктивне використання 212 корів-первісток білоголової української породи ТОВ «Подільський господар» Шепетівського району Хмельницької області.

Стадо корів білоголової української породи згідно методики досліджень було розділено на три виробничі типи: молочний, проміжний та молочно-м'ясний. До молочного типу віднесені тварини, які переважали $>M+0,7\sigma$ за зазначеною ознакою, проміжного – знаходилися в межах $M\pm 0,7\sigma$ і до молочно-м'ясного – поступалися $<M-0,7\sigma$. До першої групи віднесено 43 корови із 212 обстежених, що складає 20%, до II – відповідно 117 голів або 55%, до III –

52 голови або 25%.

Аналіз продуктивних якостей тварин стада проводили використовуючи форми племінного та зоотехнічного обліку, з яких була зроблена вибірка молочної продуктивності корів: надій за 305 днів лактації (кг); вміст жиру в молоці (%); кількість молочного жиру (кг). За вказаними показниками визначали середнє арифметичне (M), його помилку (m), квадратичне відхилення (σ) та коефіцієнт варіації (C_v).

Відносну молочність обчислювали шляхом ділення 4% за вмістом жиру молока, отриманого за 305 днів, на 100 кг живої маси корови. До молочно-го типу віднесені тварини, які переважали $>M+0,7\sigma$ за зазначеною ознакою, проміжного – знаходилися в межах $M\pm 0,7\sigma$ і до молочно-м'ясного – поступалися $<M-0,7\sigma$. До першої групи віднесено 43 корови із 212 обстежених, що складає 20%, до II – відповідно 117 голів або 55%, до III – 52 голови або 25%.

Екстер'єр і конституцію вивчали візуально та взяттям промірів за загально визначеними методиками [4].

Оцінку екстер'єру та конституції здійснювали шляхом взяття на другому-третьому місяці лактації 7 основних промірів: висота в холці; глибина грудей; ширина грудей; ширина у маклоках; коса довжина тулуба; обхват грудей та обхват п'ястка [4].

Використовуючи дані промірів тварин були розраховані індекси тілобудови: розтягнутості, збитості, грудний, довгоногості, костистості.

Живу масу корів визначали на другому-третьому місяці лактації шляхом зважування та за промірами з урахуванням вгодованості.

Коефіцієнт відтворної здатності (КВЗ) обчислювали за формулою [4]:

$$KBZ = 365 / MOI \quad (1)$$

Одержані дані оброблені статистично за методиками, описаними Н.А. Плохинским [5] та Е.К. Меркурьєвою [3], з використанням комп'ютерної програми EXCEL.

Результати досліджень. Стадо корів білоголової української породи згідно методики досліджень було поділено на три виробничі типи (табл. 1).

Таблиця 1

Селекційні ліміти, параметри і чисельність корів різних виробничих типів

Групи	Тип	Межі відбору	Параметри корів	Чисельність	
				голів	%
I	молочний	$>M+0,7\sigma$	>940	43	20
II	проміжний	$M\pm 0,7\sigma$	940–712	117	55
III	молочно-м'ясний	$<M-0,7\sigma$	<712	52	25

Примітка: $M=826$ кг, $\sigma=163$ кг

Молочний тип тварин – показник за певною ознакою переважає $>M+0,7\sigma$; проміжний тип тварин – показник у межах $M\pm 0,7\sigma$; молочно-м'ясний тип тварин – показник менше $<M-0,7\sigma$. Відповідно до показників відносної

молочності, тварин поділено на три групи, а саме: I група – 43 голови, що становить 20%; II група – 117 голів, 55%; III група тварин – 52 голови, 25%. За закономірностями нормального розподілу співвідношення груп тварин становить 1:2:1.

Характеристика корів різних виробничих типів за показниками молочної продуктивності наведено у таблиці 2.

Таблиця 2

Характеристика корів-первісток різних виробничих типів за показниками молочної продуктивності

Показники, одиниці виміру	Виробничі типи					
	I – молочний (n=43)		II – проміжний (n=117)		III – молочно-м'ясний (n=52)	
	M±m	C _v , %	M±m	C _v , %	M±m	C _v , %
Надій за 305 дів лактації, кг	5617±124,2	14,3	4279±38,2	9,7	3040±67,7	16,1
Жирномолочність, %	3,66±0,014	2,5	3,62±0,007	2,2	3,57±0,017	3,5
Молочний жир, кг	202,7±4,84	15,5	154,3±1,43	10,0	108,9±2,45	16,3

Встановлено, що корови-первістки різних виробничих типів значно відрізняються за показниками молочної продуктивності. Так, найбільшим значенням надою за 305 днів лактації, жирності молока та кількістю молочного жиру характеризуються тварини молочного типу. Які мають відповідно показники 5617 кг, 3,66 % і 202,7 кг. При цьому найменші продуктивні показники мають корови-первістки молочно-м'ясного типу (3040 кг, 3,57% і 108,9 кг), а тварини проміжного типу займають середнє положення (4279 кг, 3,62%, 154,3 кг). Різниця між групами у більшості випадків була суттєвою і високодостовірною ($P < 0,05-0,001$).

У практиці селекційної роботи поряд з продуктивними показниками, значна увага приділяється оцінці худоби за екстер'єром.

Жива маса і проміри тулуба корів-первісток різних виробничих типів наведено у таблиці 3.

Корови-первістки різних виробничих типів відрізняються між собою за масовими та лінійними габаритами тулуба. Тварини молочного типу переважають корів молочно-м'ясного типу за висотою в холці на 2,1 см, шириною в кульшах – 1,4 см, косою довжиною тулуба – на 1,2 см та обхвату п'ястка на 0,4 см. Корови молочно-м'ясного типу відрізняються більшою живою масою, ширшим і об'ємнішим тулубом, а тварини проміжного типу за параметрами зовнішніх форм займають проміжне положення між крайніми типами.

Різниця між групами у 12 випадках із 24 (або у 50%) була достовірною ($P < 0,05-0,001$).

Таблиця 3

Жива маса і проміри тулуба корів різних виробничих типів

Показники, одиниці виміру	Виробничі типи					
	I – молочний (n=43)		II – проміжний (n=117)		III – молочно-м'ясний (n=52)	
	M±m	Cv,%	M±m	Cv,%	M±m	Cv,%
Висота в холці, см	127,2±2,96	2,3	125,8±0,15	1,3	125,0±0,41	2,5
Глибина грудей, см	67,2±0,78	7,4	65,7±0,14	2,3	68,7±0,56	6,6
Ширина грудей, см	45,3±0,29	4,1	44,4±0,12	3,1	46,7±0,30	5,1
Ширина в кульшах, см	49,8±0,35	4,6	49,2±0,10	2,2	46,6±0,46	7,3
Коса довжина тулуба, см	149,2±0,32	1,4	148,5±0,15	1,1	148,0±0,49	2,4
Обхват грудей, см	177,8±0,27	1,0	177,8±0,19	1,1	178,1±0,82	3,4
Обхват п'ястка, см	18,4±0,10	3,6	18,1±0,06	3,7	18,0±0,09	3,5
Жива маса, кг	473,6±5,1	6,8	467,4±2,75	6,4	484,1±4,9	8,2

Індекси будови тіла у відсотках сформовані співвідношенням взаємозв'язаних промірів. Такі індекси визначають задля точного оцінювання будови тіла тварин певного використання та з метою встановлення пропорціональності тілобудови, а також взаємного розвитку різних його частин.

Характеристики корів за індексами будови тіла наведені у таблиці 4.

Таблиця 4

Індекси будови корів різних виробничих типів

Індекси, %	Виробничі типи		
	I – молочний (n=43)	II – проміжний (n=117)	III – молочно-м'ясний (n=52)
Довгоногості	48,4±0,46	47,1±0,07	45,1±0,63
Розтягнутості	114,3±0,30	115,0±0,10	117,3±0,20
Тазо-грудний	93,7±0,34	94,9±0,20	95,2±0,63
Грудний	66,6±0,51	67,6±0,13	68,8±0,30
збитості	119,5±0,16	120,4±0,09	120,4±0,28
костистості	14,4±0,05	14,3±0,04	14,5±0,04

Корови-первістки різних виробничих типів відрізняються також за індексами будови тіла. Корови молочного типу характеризуються більш вираженою високоногістю (48,4) і вузькотілістю (93,7), меншою компактністю (119,5) та масивністю (114,3).

Відтворну здатність корів виробничих типів наведено у таблиці 5.

Корови-первістки різних виробничих типів відрізняються за показниками відтворної здатності. Так, тривалість сервіс- та міжотельного періодів в напрямку від молочного типу до молочно-м'ясного типу зменшуються, а коефіцієнт відтворної здатності, навпаки, збільшується при вірогідній різниці між крайніми групами (P<0,01-0,001).

Таблиця 5

Відтворна здатність корів виробничих типів

Показники, одиниці виміру	Виробничі типи					
	I – молочний (n=43)		II – проміжний (n=117)		III – молочно-м'ясний (n=52)	
	M±m	C _v , %	M±m	C _v , %	M±m	C _v , %
Вік 1-го отелення, міс.	33,9±0,6	12,3	33,6±0,5	10,2	33,2±0,4	7,9
Тривалість СП, дн.	191,8±20,5	69,3	128,2±6,49	54,8	102,0±9,17	64,8
Тривалість МОП, дн.	445,2±19,5	28,5	392,7±5,99	16,5	334,6±5,80	12,5
КВЗ	0,82±0,05	28,5	0,93±0,016	16,5	1,09±0,015	12,5

Як свідчать результати досліджень тварини проміжного типу за даними показниками займають проміжне значення. Вік першого отелення у тварин усіх трьох груп коливався в межах $lim=33,2-33,9$ міс.

Висновки. Найкращі показники за молочною продуктивністю, екстер'єром та відтворювальною здатністю мають корови-первістки білоголової української породи, які відносяться до молочного типу.

На перспективу породу бажано вдосконалювати лише методами чистопородного розведення, при цьому перевагу віддавати тваринам молочного типу.

Список використаної літератури

1. Боярська А.В. Сучасний стан білоголової української породи в племінному заводі «Антоніни» / А.В. Боярська // Матеріали VI конференції молодих вчених та аспірантів / Ін-т розведення і генетики тварин УААН. – К.: Аграр. наука, 2008. – С. 18.
2. Зубець М.В. Система племінної роботи як засіб виробництва при формуванні порід, що відповідають вимогам ринку / М.В. Зубець, С.Ю. Рубан // Розведення і генетика тварин. – 2010. – Вип. 44. – С. 3-10.
3. Меркурьєва Е.К. Биометрия в селекции и генетике сельскохозяйственных животных / Е.К. Меркурьєва. – М.: Колос, 1970. – 423 с.
4. Пелехатий М.С. Племінний підбір у відкритій популяції молочної породи / М.С. Пелехатий, Л.М. Піддубна, Д.М. Кучер // Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва: зб. наук. праць Білоцерк. держ. аграр. ун-ту. – 2012. – Вип. 7 (90). – С. 94-98.
5. Плохинский Н.А. Руководство по биометрии для зоотехников / Н.А. Плохинский. – М.: Колос, 1969. – 256 с.
6. Стан збереження генофонду білоголової української породи на сучасному етапі / М.Я. Єфіменко, М.Г. Порхун, М.Й. Чехівський [та ін.] // Розведення і генетики тварин. – 2008. – Вип. 42. – С. 82-87.
7. Стан і перспективи порідного удосконалення молочного скотарства і відновлення системи селекції бугаїв / М.І. Башенко, Ю.П. Полупан, С.Ю. Рубан, І.В. Базишина // Розведення і генетика тварин. – 2012. – Вип. 46. – С. 79-83.
8. Харчук І.Т. Про особливості породи і необхідність збереження її генофонду / І.Т. Харчук // Теория и практика племенного дела в животноводстве: материалы междунар. науч.-практ. конф., посвященной 80-летию со дня рождения члена-корресп. ВАСХНИЛ Эйснера Ф.Ф. – Х., 1996. – С. 57.

-
9. Харчук И.Т. Молочная продуктивность помесей при поглотительном скрещивании белоголовой украинской породы с черно-пестрой / И.Т. Харчук // Разведение и искусственное осеменение крупного рогатого скота.– 1980.– Вып. 12.– С. 38-43.
-

References

1. Boyarska, A.V. (2008) Suchasnyy stan biloholovoyi ukrayiskoyi porody v pleminnomu zavodi «Antoniny»[The modern state of white-haired Ukrainian breed in the breeding plant "Antonina"]. *Materialy VI konferentsiyi molodykh vchenykh ta aspirantiv / In-t rozvedennya i henetyky tvaryn UAAN.* – K.: Ahrar. Nauka - Materials of the VI conference of young scientists and post-graduate students / Institute of Animal Breeding and Genetics of the Ukrainian Academy of Agricultural Sciences. (p 18) Kyiv: Agrar. science, [in Ukrainian]
 2. Zubets, M.V., & Ruban, Y.U. (2010) Systema pleminnoyi roboty yak zasib vyrobnytstva pry formuvanni porid, shcho vidpovidayut vymoham rynku. *Rozvedennya i henetyka tvaryn - Breeding and genetics of animals*, (Vyp. 44), 3-10 [in Ukrainian]
 3. Merkur'yeva, Ye.K. (1970) Biometriya v selektsii i genetike sel'skokhozyaystvennykh zhyvotnykh [Biometriya v selektsii i genetike sel'skokhozyaystvennykh zhyvotnykh]. M.: Kolos [in Ukrainian].
 4. Pelekhaty, M.S., Piddubna, L.M., & Kucher, D.M. (2012) Plemynny pidbir u vidkrytyy populyatsiyi molochnoyi porody [Breeding selection in an open population of livestock] *Tekhnolohiya vyrobnytstva i pererobky produktsiyi tvarynnystva: zb. nauk. prats Bilotserk. derzh. ahrar. un-tu [Technology of production and processing of livestock products: Sb. Sciences Works of Bila Tserk. state agrar un-th]* (Vyp. 7 (90), (pp 94-98) [in Ukrainian].
 5. Plokhinskiy, N.A. (1969) *Rukovodstvo po biometrii dlya zootekhnikov [Guide to biometrics for livestock specialists]* M.: Kolos [in Ukrainian].
 6. Yefimenko, M.YA., Porkhun, M.H., Chekhivskyy, M.Y. [ta in.] Stan zberezhennya henofondu biloholovoyi ukrayinskoyi porody na suchasnomu etapi [The state of preservation of the genotype of the white-headed Ukrainian breed at the present stage] *Rozvedennya i henetyky tvaryn - Breeding and genetics of animals*. Vyp. 42. (pp. 82-87) [in Ukrainian].
 7. Bashchenko, M.I., Polupan, YU.P., Ruban, S.YU., & Bazyshyna, I.V. Stan i perspektyvy poridnoho udoskonalennya molochnoho skotarstva i vidnovlennya systemy selektsiyi buhayiv [Condition and prospects of breeding improvement of dairy cattle breeding and restoration of the system of breeding of bulls] *Rozvedennya i henetyky tvaryn - Breeding and genetics of animals*. Vyp. 46. (pp. 79-83) [in Ukrainian].
 8. Kharchuk, I.T. (1996) Pro osoblyvosti porody i neobkhidnist zberezhennya yiyi henofondu [About the features of the breed and the need to preserve its gene pool] *Teoryya y praktyka plemennoho dela v zhyvotnovodstve: materyaly mezhdunar. nauch.-prakt. konf., posvyashchenoy 80-letyuu so dnya rozhdenyya chlena-korresp. VASKHNYL Éysnera F.F. – Theory and practice of breeding business in livestock: materials internationally. scientific practice. conf., dedicated to the 80th anniversary of the birth of Correspondent Member. VASHNIL Eysner F. F.* (p 57)- KH., [in Ukrainian].
 9. Kharchuk, I.T. (1980) Molochnaya produktivnost' pomesey pri poglotitel'nom skreshchivanii belogolovoy ukraïnskoy porody s cherno-pestroy [Dairy productivity of hybrids in the absorption of white-headed Ukrainian breed with black-and-white varieties]. *Razvedeniye i isskustvennoye osemeneniye krupnogo rogatogo skota – Breeding and artificial insemination of cattle.* (Vyp.12.) (pp 38-43) [in Ukrainian].
-

АННОТАЦИЯ

ХОЗЯЙСТВЕННО-ПОЛЕЗНЫЕ ПРИЗНАКИ КОРОВ БЕЛОГОЛОВОЙ УКРАИНСКОЙ ПОРОДЫ РАЗНЫХ ПРОИЗВОДСТВЕННЫХ ТИПОВ

Дидковський А.Н., кандидат с.-х. наук, доцент
Кобернюк В.В., кандидат с.-х. наук, доцент
Кучер Д.Н., кандидат с.-х. наук, старший преподаватель
Житомирський національний агроекологічний університет

В статье приведена характеристика белоголовой украинской породы крупного рогатого скота, которая на данном этапе своего развития относится к локальной породе молочного направления продуктивности и содержится в течение многих лет только в одном племенном хозяйстве. Проведен сравнительный анализ хозяйственно-полезных признаков коров белоголовой украинской породы разных производственных типов. Установлено, что лучшие признаки строения тела и показатели молочной продуктивности имеют животные, относящиеся к молочному производственному типу. На основе анализа хозяйственно-полезных признаков коров белоголовой украинской породы определены пути дальнейшего улучшения продуктивных качеств.

Ключевые слова: порода, белоголовая, продуктивность, типы, индексы, промеры, воспроизводительная способность

Табл. 5. Лит. 9.

ANNOTATION

ECONOMICALLY USEFUL CHARACTERISTICS OF COWS OF UKRAINIAN WHITE-HEADED BREED OF DIFFERENT PRODUCTION TYPES

Didkivskiy A.M., Candidate of Agricultural Sciences, Associate Professor
Koberniuk V.V., Candidate of Agricultural Sciences, Associate Professor
Kucher D.M., Candidate of Agricultural Sciences, Senior Lecturer
Zhytomyr National Agroecological University

The Ukrainian white-headed breed is a dairy breed, well adapted to the local conditions of Polissia. This breed is inferior to other breeds by productivity and yields, first of all to the black-speckled one. Therefore, the breed mass is sharply reduced.

According to the research methodology the herd of cows of the Ukrainian white-headed breed was divided into three production types. The animals, which predominated the relative milk productivity characteristic $>M+0,7\sigma$, were referred to the dairy type, those having the characteristic within $M\pm 0,7\sigma$ – to the intermediate type and those conceding the characteristic $<M-0,7\sigma$ – to the dual-purpose type. The first group included 43 heads or 20%, the second – 117 heads or 55% and the third – 52 heads or 25%. The ratio of groups was approximately 1:2:1, which is consistent with the regularities of normal distribution.

The first calving cows of dual-purpose type have the lowest rates of dairy productivity (3,040 kg, 3.57% and 108.9 kg). The animals of intermediate type occupies the middle position (4,279 kg, 3.62%, 154.3 kg). The difference between the groups in most cases was significant and highly reliable ($P < 0,05-0,001$).

The animals of dairy type dominated the cows of dual-purpose type in height at the withers by 2.1 cm, in width of hipbones by 1.4 cm, in oblique length of the body by 1.2 cm and in circumference of metacarpus by 0.4 cm. The animals of dual-purpose type have a larger live weight, as well as a wider and more voluminous body. According to the parameters of the body the cows of intermediate type occupies the middle position.

The first calving cows of different production types also differ by body structure indices. The cows of dairy type are characterized by high legs and a narrow body, they are less compact and massive.

Along with the main characteristics of dairy cattle, it is important to take into account their reproductive ability, which affects not only the pace of genetic progress of the population for dairy production, but also the economic efficiency of animal use. The duration of the service and intercalving periods reduces in the direction from dairy type to dual-purpose type. On the contrary, the reproduction ability increases with the probable difference between the groups ($P < 0,01-0,001$).

According to these indicators the cows of intermediate type occupies the middle position. The age of the first calving in the cows of all three groups was practically the same and fluctuated within 33.2-33.9 months.

The ways of further improving the productive qualities on the basis of the analysis of economically useful characteristics of cows of the Ukrainian white-headed breed were identified.

Keywords: breed, golodolova, productivity, types, indices, measurements, reproductive ability

Tab. 5. Ref. 9.

Інформація про авторів

ДІДКІВСЬКИЙ Анатолій Миколайович, кандидат сільськогосподарських наук, доцент, доцент кафедри розведення, генетики тварин та біотехнології Житомирського національного агроекологічного університету (10008, м. Житомир, Старий бульвар, 7; e-mail: didkovsky5@ukr.net)

КОБЕРНІЮК Віра Василівна, кандидат сільськогосподарських наук, доцент, доцент кафедри розведення, генетики тварин та біотехнології Житомирського національного агроекологічного університету (10008, м. Житомир, Старий бульвар, 7; e-mail: kobernukvera@gmail.com)

КУЧЕР Дмитро Миколайович, кандидат сільськогосподарських наук, старший викладач кафедри розведення, генетики тварин та біотехнології Житомирського національного агроекологічного університету (10008, м. Житомир, Старий бульвар, 7; e-mail: dkucher@i.ua)

ДИДКОВСКИЙ Анатолий Николаевич, кандидат сельскохозяйственных наук, доцент, доцент кафедры разведения, генетики животных и биотехнологии Житомирского национального агроэкологического университета (10008, г. Житомир, Старый бульвар, 7; e-mail: didkovsky5@ukr.net)

КОБЕРНІЮК Вера Васильевна, кандидат сельскохозяйственных наук, доцент, доцент кафедры разведения, генетики животных и биотехнологии Житомирского национального агроэкологического университета (10008, г. Житомир, Старый бульвар, 7; e-mail: kobernukvera@gmail.com)

КУЧЕР Дмитрий Николаевич, кандидат сельскохозяйственных наук, старший преподаватель кафедры разведения, генетики животных и биотехнологии Житомирского национального агроэкологического университета (10008, г. Житомир, Старый бульвар, 7; e-mail: dkucher@i.ua)

DIDKIVSKYI Anatoliy, Candidate of Agricultural Sciences, Associate Professor of the Department of Breeding, Animal Genetics and Biotechnology, Zhytomyr National Agroecological University (7, Staryi Boulevard, Zhytomyr; e-mail: didkovsky5@ukr.net)

KOBERNIUK Vira, Candidate of Agricultural Sciences, Associate Professor of the Department of Breeding, Animal Genetics and Biotechnology, Zhytomyr National Agroecological University (7, Staryi Boulevard, Zhytomyr; e-mail: kobernukvera@gmail.com)

KUCHER Dmytro, Candidate of Agricultural Sciences, Senior Lecturer of the Department of Breeding, Animal Genetics and Biotechnology, Zhytomyr National Agroecological University (7, Staryi Boulevard, Zhytomyr; e-mail: dkucher@i.ua)